

БЕЛОРУССКИЙ ГОСУДАРСТВЕННЫЙ УНИВЕРСИТЕТ

ФИЛОЛОГИЧЕСКИЙ ФАКУЛЬТЕТ

КАФЕДРА ПРИКЛАДНОЙ ЛИНГВИСТИКИ

Аннотация к дипломной работе

**ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКАЯ ГРУППА «СУТКИ» В АНГЛИЙСКОМ
И РУССКОМ ЯЗЫКАХ**

Коско Юлия Анатольевна

Руководитель: Лаврененко Анжела Валерьевна

2016

РЕФЕРАТ

Дипломная работа: 55 страниц, 18 таблиц, 50 источников литературы.

Ключевые слова: СЛОВО, ЛЕКСИЧЕСКОЕ ЗНАЧЕНИЕ, ПОЛИСЕМИЯ, ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧЕСКАЯ ГРУППА, МНОГОЗНАЧНОЕ СЛОВО.

Объектом исследования является лексико-семантическая группа «сутки» в английском и русском языках (на примере лексем *morning* – утро, *night* – ночь, *evening* – вечер, *day*, *afternoon* – день, *day and night* – сутки).

Цель работы: системное описание элементов ЛСГ «сутки» и их функционирования в английском и русском языках в прикладном аспекте.

Методы исследования: метод случайной выборки, описательный анализ (качественный и количественный), метод сопоставительного анализа.

В процессе работы решены **следующие задачи:**

1. Изучена научная литература по проблемам системности в лексике: выделению и описанию ЛСГ; лексическому значению слова и его компонентов; методике определения лексического значения слова в контексте.

2. Описаны элементы ЛСГ «сутки» (*morning* – утро, *night* – ночь, *evening* – вечер, *day*, *afternoon* – день, *day and night* – сутки) в английском и русском языках по толковым словарям («Большой толковый словарь русского языка» С.А. Кузнецова, “The Oxford Advanced Learner’s Dictionary” by Hornby).

3. Собран фактический лингвистический материал по функционированию данных лексем в английском и русском языках по корпусам текстов.

4. Сопоставлены данных двух языков по распределению лексических значений каждого элемента ЛСГ «сутки» и приведены примеры из данных по корпусам.

5. Описаны несопоставимые значения, требующие иных лексем или описательных конструкций в другом языке.

Элементом научной новизны полученных результатов является попытка выявления слов – маркеров в тексте для построения алгоритма автоматического определения значений при переводе с одного языка на другой.

Автор работы может подтвердить достоверность материалов и результатов дипломной работы, а все заимствованные из литературных и других источников теоретические положения сопровождаются ссылками на их авторов.

РЭФЕРАТ

Дыпломная работа: 55 старонак, 18 табліц, 50 крыніц літаратуры.

Ключавыя словы: слова, лексічнае значэнне, полісемія, лексіка-семантычная група, мнагазначныя словы.

Аб'ектам даследавання з'яўляецца лексіка-семантычная група «суткі» ў англійскай і рускай мовах (на прыкладзе лексем *morning* – *раніца*, *night* – *ноч*, *evening* – *вечар*, *day*, *afternoon* – *дзень*, *day and night* – *суткі*).

Мэта працы: сістэмнае апісанне элементаў ЛСГ «суткі» і іх функцыянавання ў англійскай і рускай мовах у прыкладным аспекце.

Метады даследавання: метады выпадковай выбаркі, апісальны аналіз (якасны і колькасны), метады супастаўляльнага аналізу.

У працэсе работы вырашаны **наступныя задачы:**

1. Вывучана навуковая літаратура па праблемах сістэмнасці ў лексіцы: вылучэнню і апісанню ЛСГ; лексічнаму значэнню слова і яго кампанентаў; метадыцы вызначэння лексічнага значэння слова ў кантэксце.

2. Апісаны элементы ЛСГ «суткі» (*morning* – *раніца*, *night* – *ноч*, *evening* – *вечар*, *day*, *afternoon* – *дзень*, *day and night* – *суткі*) на англійскай і рускай мовах па тлумачальных слоўніках («Большой толковый словарь русского языка» С.А. Кузнецова, “The Oxford Advanced Learner’s Dictionary” by Hornby).

3. Сабраны фактычны лінгвістычны матэрыял па функцыянаванню дадзеных лексем ў англійскай і рускай мовах па корпусах тэкстаў.

4. Супастаўлены дадзеныя дзвюх моў па размеркаванні лексічных значэнняў кожнага элементу ЛСГ «суткі», прыведзены прыклады з дадзеных па корпусах.

5. Апісаны несупастаўляльныя значэнні, якія патрабуюць іншых лексем або апісальных канструкцый у іншай мове.

Элементам навуковай навізны атрыманых вынікаў з'яўляецца спроба выяўлення слоў – маркераў у тэксце для пабудовы алгарытму аўтаматычнага вызначэння значэнняў пры перакладзе з адной мовы на іншую. Аўтар працы можа пацвердзіць дакладнасць матэрыялаў і вынікаў дыпломнай работы, а ўсе запазычаныя з літаратурных і іншых крыніц тэарэтычныя палажэнні суправаджаюць спасылкамі на іх аўтараў.

ABSTRACT

The thesis contains 55 pages, 18 tables and 50 reference sources.

Key words: WORD, LEXICAL MEANING, LEXICO-SEMANTIC GROUP, POLYSEMY, POLYSEMANT.

The object of the thesis is lexico-semantic group «сутки» in the English and Russian languages (for example *morning* – *утро*, *night* – *ночь*, *evening* – *вечер*, *day*, *afternoon* – *день*, *day and night* – *сутки*).

The purpose of the research is systematic description of the elements of lexico-semantic group «сутки» and their functioning in the English and Russian languages in practical aspect.

The methods of the research are random sampling, the descriptive analysis (qualitative and quantitative) and comparative analyses.

The following challenges were implemented on – stream:

1. The scientific literature on the problems of systematic vocabulary was studied: namely, allocation and description of lexico-semantic group; lexical meaning of the word and its components; the method of determining the lexical meaning of the word in context.

2. Elements of lexico-semantic group «сутки» in the English and Russian languages were described on the explanatory dictionaries («Большой толковый словарь русского языка» С.А. Кузнецова, “The Oxford Advanced Learner’s Dictionary” by Hornby).

3. Actual linguistic material on the functioning of these lexemes in the English and Russian texts was collected for the corps.

4. Data of two languages on distribution of lexical meanings of each element of lexico-semantic group «сутки» were compared.

5. The incomparable values demanding other lexemes or descriptive constructions in other language are described.

An attempt to identify word-markers in text in order to construct an automatic algorithm for defining meanings within the translation process can be viewed as an element of scientific novelty of the achieved results.

The author can confirm that the data and results of the thesis are accurate and reliable, as well as all the linguistic postulates cited therein accompanied by references to their authors.